

SAAR

© SAAR POLL
SOTSIAAL-JA TURUURINGUD

Igivanad noorte
probleemid uues kuues

T S I A A L - J A T U R U - U U R I N G U D

POLL

- **Uuringu idee**

- Selgitada, millega 13-17-aastased Tallinna noored oma aega sisustavad, kuidas väärtustavad seda ning millest jääb vajaka?

Uuringu meetodid

- 28 süvaintervjuud nii kesklinna kui ka äärelinna noortega, nii edukate kui ka vähem edukatega
- 6 fookusgrupiuuringut
- 58 I kursuse tudengi eneserefleksioon oma noorukiea probleemidest

- **Huvid, hobid, trennid ja muud tegevused**
- Sõbrad ja hobitegevused ei pruugi kokku langeda
- Hobidega tegelemise sagedus: 2-7-8 aastat. Keegi ei kurtnud, et ei viitsiks või ei tahaks trennis käia
- Eliitkoolide õpilased veedavad vanematega rohkem aega. Ka on nende harrastuste nimistu märksa kirjum kui teistel õpilastel, iseäranis kallite hobide valdkonnas
- Jalgratas ühendab päris palju lapsi oma vanematega sõltumata nende jõukusest.
- Vähem edukatel noortel on vaba aja sisustamisega rohkem probleeme.

- Unistused vabast ajast
- Kaks põhitakistust : vaba aja puudus
rahapuudus

Meeldiksid ekstreemsed alad: alpinism, benjihüpped, reisimine, lumelauasõit, surfamine

• Kultuurihuvid

- Raamatud – praktiliselt lugemine puudub või väga vähene
- Teater – väheolulisem tegur, käiakse koos vanematega, eelistatakse muusikale ja noorteetendusi. Tugevat vastuseisu pole
- Kino – kord-paar kuus (sõbrad ja pere). Ei käida, sest aega ja raha on vähe. Õudusfilmid, komöödiad, actionfilmid ja thrillerid. Tippaik – CC Plaza.
- Kontserdid, muusika. Noortebändid ja suvefestivalid (Õllesummer, Sundance Music Festival, Viljandi Folk. Populaarsust koguvad noorteansamblite konkursid (piletid odavad). Puudub vanusepiirang!

- **Kohad, kus käiakse**

Kool (pikk aeg - 8.00-14.30 (ka 15.00))

Populaarseimad huviringid: laulukoor, korv- ja võrkpallitrennid ning ÕOV

- Koolis tegeldakse vaba aja sisustamisega vähe.
- 12-14-aastastel on sõpradeks klassikaaslased, vanematel noortel palju laiem sõpruskond.
- Suhted õpetajatega üldiselt head
- Koolides oma ajaleht, raadio kui ka ÕMV. Need annavad aktiivsetele head tegevusvõimalused, kuid seda jääb ikkagi väga väheks

Hängimine ja muu vaba aja tegevused

Tegevused: jalutamine vanalinnas, külas, looduses, pargis niisama, Mustamäe Prisma, Viru Keskuses, CC Plazas, Tammsaare park, Sakala ees, Rock Cafe, Bikers Club, Moskva jt.

Hängimine – Viru keskus. Tammsaare park isegi populaarsem (tegevust rohkem).

Mõnusaim kohvik - Kompressor

Noortekeskused

Suurem osa noortest on neist kuulnud, kuid vähesed käinud.

Valdavalt käivad noortekeskustes just äärelinna noored.

Tuntuimad on Kristiine ja Mustamäe Avatud Noortekeskus, teatakse ka teisi.

- valdavalt ei käida aja- ja huvipuuduse tõttu
- ei vasta noorte vajadustele
- pole aega, et käia noortekeskustes
- Tegevused, mida noortekeskustes vastajate arvates harrastada saab: saab igasugu asju õppida, näiteks ka soengut ja meiki tegema, arvutis istuda, piljardit mängida, juttu ajada, joonistada, laulda.
- teatakse vähe, millega noortekeskustes tegeldakse

Avatud noortekeskused

Sellistel keskustel on noorte seas suhteliselt halb maine. On levinud arvamus, et neid kohti külastavad ainult nohikud ja imelikud noored. Noortekeskusi kirjeldatakse kui igavaid ja ühekülgseid kohti. Samuti leitakse, et noortekeskustes käib ainult teatud seltskond, kes on seal algusest peale käinud. Teised noored ei julge keskusesse minna, sest arvavad, et neid ei võeta vastu seal viibivasse seltskonda ja nad ei sobi sinna. Seega võib öelda, et seoses noortekeskustega on levinud väga palju eelarvamusi ja stereotüüpe keskuse külastajate kohta.

Unelmate noortekeskus

oleks arvutid; kõik asjad tasuta
muusika kuulamine kõrvaklappidega
lugemismaterjal ; hubane, mõnus kujundus
jõusaal
head töötajad
telekas
saaks ära anda vanu mänguasju
suur, avar, huvitav, korras
bassein
staadion
muusikastuudio
palju erinevaid ringe

Unelmate noortekeskus

igatahes mitte kesklinnas; noored hoiavad ise korda
vaba sissepääs kõigile; noorte enda kehtestatud
sisekorraeeskirjad; lahti 24h; huvipakkuvad tegevused
kohvik; peaksid olema mõned juhendajad, õpetajad
uues suures majas; saab bändi harjutada
saun, solaarium; kõigile vaba sissepääs (välja arvatud parrud ja
paadialused) ;töötajateks noored
puhas
mingi täiskasvanu võiks olla
Eeskirjad
tegevusi eri vanuses lastele
Tantsuõhtud; tantsimise võimalus võiks alati olla

▪ Kuidas leevendada probleeme?

Oluliseks probleemiks on noortele õhtuse vaba aja sisustamine. 13-17-aastastel noortel on piiratud võimalused pidutseda. Kuigi see probleem võib tunduda triviaalne on see noortele üks kõige tähtsamaid muresid. Spetsiaalselt noortele suunatud üritusi on vähe ning neid ei lasta veel klubidesse. Erasektor ei ole huvitatud noortele ürituste korraldamisest, sest need ei teeni piisavalt kasumit. Lahendusena võiks kesklinna, aga ka äärelinnadesse luua rohkem noortekeskuseid või noortele mõeldud kohvikuid, kus saaks vaba aega veeta. Sellised keskused võiks asuda pigem kesklinnas, kus noortele meeldib kõige rohkem koguneda ning hinnad peaksid olema taskukohased.

Kuidas leevendada probleeme?

Lisaks eelnevale võiks noortele vaba aja täitmiseks luua töökohti, kus nad saaksid töötada väikese koormusega. See annab noortele võimaluse tunda ennast täiskasvanuna ja ühiskonnale vajalikuna. Töökoha olemasolu tõstab vastutustunnet, mis omakorda motiveerib aktiivsemalt koolis käima. Kuid selline töö peaks olema minimaalse koormusega, et see ei muutuks liiga väsitavaks ning ei segaks koolitööd.

Kuidas leevendada probleeme?

Sageli ei ole vanematel piisavalt materiaalseid ressursse, et võimaldada noorel tegeleda teda tõeliselt huvitava hobiga. Üheks võimalikuks lahenduseks oleks huviringide tasu kaotamine või selle vähendamine. Koolides võiksid tegutseda tasuta ringid, mida finantseeriks riik. Sellisel juhul aga tekiks küsimus nende tasemes ja juhendajate võimekuses. Lisaks on raha sageli oluline motivaator, mis kohustab huviringis järjepidevalt osalema. Probleemi leevendamiseks peaks muutuma kogu ühiskonna, eriti erasektori, suhtumine noortesse. Hetkel nähakse noort kui potentsiaalset kasumi allikat. Antud suhtumine väljendub eriti selgelt meelelahutusäris. Paljudel noortel puudub võimalus käia kinos kalli piletihinna tõttu ning kinod ei tee noortele soodustusi, sest neid peetakse põhilisteks klientideks ja kasumi toojateks.

Kuidas leevendada probleeme?

Teiseks paljud noored ei tea, millise hobiga nad tegeleda sooviksid. Lihtsalt kuulutus koolis ei kutsu osalema trennis või huviringis. Sageli puudub noortel julgus ühineda teiste sarnase hobiga tegelejatega. Lahenduseks oleks personaalne lähenemine noortele ja otsene suhtlus. Näiteks treener võib tulla kooli noortega rääkima, et kutsuda neid trenni. Arvatakse, et ei ole populaarne käia aktiivselt trennis või huvialaringis. Sellise arvamuse põhjuseks võib aga olla hoopis noortele meeldivate alade harrastamise võimaluste vähesus. Hetkel on noorte seas äärmiselt populaarne fotograafia. Tallinn võiks luua rohkem fotograafiat ja piltide töötlemist õpetavaid ringe, mis oleksid taskukohased kõigile noortele

Kuidas leevendada probleeme?

Kolmanda olulise põhjusena, miks ei ole noortel hobisid, võib välja tuua initsiatiivi puudumise. Paljudel noortel ei ole algatusvõimet ise üritusi korraldada. Neid iseloomustab suutmatus iseseisvalt mõelda, kuna selleks pole neil kunagi olnud vajadust. Probleemi põhjuseid võib küll otsida haridussüsteemist, kuid on selge, et sellistel noortel on vähem enesekindlust ning seega nad on kergemini mõjutatavad. Lahendusena tuleks koolis soosida õpilaste omategevust ja anda neile ruumi iseseisvalt mõelda ja tegutseda.

Psühholoogilised probleemid

15-17-aastastel noorte probleemide põhjuseks võib pidada raskusi oma identiteedi määratlemisel. Soovitakse saada võimalikult kiiresti täiskasvanuks ja käituda täisealisele inimesele kohaselt. Sageli hinnatakse teiste juures mitte sisemist, vaid välimist ilu. Internetileheküljest www.rate.ee on kujunenud kultuuriline fenomen, kus hinnatakse välimust lähtudes ilu ideaalidest ja normidest. Kõrvalekalle normist aga põhjustab alaväärsuskompleksi, mis omakorda võib viia tõsisemate psühholoogiliste probleemideni nagu näiteks depressioon või anoreksia.

Psühholoogilised probleemid

Noortele on vaja rohkem võimalusi oma muredega kellegi poole pöörduda. Tavaliselt ei soovita pöörduda koolis tegutseva psühholoogi poole, sest teda ei usaldata. Arvatakse, et koolis oleva psühholoogi juurde minemine on alandav, sest teised võivad sellest teada saada. Psühholoogi külastaja stigmatiseeritakse kui inimene, kes ei saa ise hakkama. Üheks võimaluseks oleks kooli tööle meelitada rohkem meesõpetajaid, kes võiksid olla poistele nõuandjaks. Samuti peaks koolides olema rohkem noori õpetajaid, kellega on õpilastel kergem saada kontakti.

Ennetustöö

Tuleb tunnistada, et noorte arvates on alkoholi tarbimisel ja suitsetamisel palju eeliseid. Alkohol ja suitsetamine annavad noortele võimaluse eristuda lastest ja olla täiskasvanud. Alkohol on odav meelelahutus, võrreldes paljude teiste võimalike meelelahutustega nagu kino, teater jne. Lisaks mõõdukat alkoholi tarbimist erinevalt narkootikumidest peab loomulikuks kogu ühiskond. Olukorra lahenduseks oleks alkoholi hinna tõstmine ning rangem kontroll müügikohtade üle. Hetkel on noortele alkohol ja suitsud väga kergesti kättesaadavad, mille taga võib näha firmade püüdlust teenida kasumit noorte pealt.

Kuna sõltuvusainete tarbimist alustatakse väga noorelt peaks ka ennetustööga alustama juba algkoolis. Neist probleemidest tuleks rääkida realistlikult ja julmalt, et vähendada ahvatlust. Üheks võimaluseks on näidata noortele šokeerivaid filme, kuid samas tuleb jälgida, et nad suudaksid filmi reaalsusega seostada. Noortele on väga olulised eeskujud ja iidolid, kelle käitumist nad järgivad. Neid saaks mõjutada loobuma suitsetamisest ja teiste sõltuvusainete kasutamisest propageerides suitsuvaba elustiili ja näidates suitsetamise mõttetust televisioonis erinevate seriaalide ja saadete kaudu.

Infokanalid

Sõbrad

Internet

Flaierid, plakatid

TV, raadio

vanemad

Koolistend

õed-vennad, sugulased

liigne reklaam või boonused tekitab ebausaldusväärset

kui peaks ise infot levitama, kasutaks sama kanalit, kust infot ise saab.

Usaldusväärsem info sõprade käest saad

Koolis peaks olema rohkem infot. Praegu on seda peamiselt vaid noorematele õpilastele

Mille peale kulub raha?

Suitsud; õlu
poes käimine
kino; kohvikus käimine
riided
nänn
söök; alkohol; väljaskäimine
piljard
peod
ajakirjad
trenn
maiustused
meigiasjad
kontserdid

Ettepanekuid

1. Noortekeskustesse peaksid tulema noore (20-25-aastased) konsultandiks. Nende poolt antav teave on usaldusväärne. Noortel väga vajalik saada konsultatsiooni. Koolist seda ei saa. Peaksid olema ülelinnalsed psühholoogide keskused, kuhu noored võiksid pöörduda.
 2. Pidude korraldamine noortekeskustes – saab vabaneda igava keskuse imagost.
 3. Kuulutused koolidesse – tihe kontakt üritustega
 4. Tutvustused koolides – anda bändidele võimalus seal esineda. Koolipidusid on vähe. Nendega nähakse minimaalselt vaeva. Tuleks luua tugevad tõmbeskused koolide ja vaba aja keskuste vahel.
- Kokkuvõttes – infot on vähe või see on liiga vähe tõmbav.

Ettepanekuid

Kooliringide puhul – teha nagu Interrest programmis - kui käid aasta läbi, siis saab raha tagasi. Linn peaks ikka maksma raha ringide jaoks. See on parem investering, kui politseipatrullide arvu suurendamine.

Huvialakeskustesse viia sisse filmide näitamine – Pöff näiteks võiks aidata. Tekib huvi Pöffi vastu ja ka huvikeskuste suhtes

Omavalitsused peaksid toetama eelkõige vaba aja ringe.

Vanemate probleem – töötavad end surnuks, kuid lapsed jäävad ilma tähelepanuta. Kapitalism tapab edukuse müüdiga.

Edukas peaks olema see, kes suudab last hästi üles kasvatada.

Ettepanekuid

Kunstitudengid võiksid noori juhendada. Tuleb kasutada noori inimesi, kes on omandanud teatud oskused, mida saaks elementaarsel viisil edasi anda. Pole karta, et nad võiksid noorte huvi vähendada või kaotada, sest see huvi on sedavõrd algelisel tasemel olemas. Pigem nad võivad julgustada edasi tegelema mingi uue alaga. Nad on ka vabamad oma suhtumistes, neis on vähem tunnetust, et midagi on kas ainult hea või halb. Pigem võiks olla suhtumine – miks ka mitte?

Ettepanekuid

Personaalsed pöördumised vanemate poole – saata kirjad välja ja tutvustada, mis võimalused on välja pakkuda lapse vaba aja veetmiseks. Kui palju miski maksab ja kui palju linn saab kaasa aidata. Muuta linna abi konkreetsemaks, personaalsemaks, mitte umbisikuliseks – linn teeb, vaid et noor tõesti teab, et ta saab seda teha seetõttu, et linn maksab selle kinni, sest tema vanemad elavad ja töötavad Tallinnas.